

Annas burkar har haft fler än tre miljoner besök

Fler och fler elever i Sveriges skolor bekantar sig med Anna Kallas länkburkar. Den omfattande länksamlingen har hon byggt upp helt och hållet på sin fritid, och webbplatsen har nu 40 000 besökare i veckan.

NÅGOT PROBLEM att fylla sin fritid har inte Anna Kalla, till vardags lärare på Johannes skola i Stockholm. I snitt blir det minst ett par timmar om dagen som hon sitter vid datorn och jobbar med Annas Länkburkar, som hennes webbplats heter.

– Hur jag orkar? Ja, jag brukar säga att det är den tid som medelvennson sitter framför teven som jag tar till det här, så det är ju inte många tv-serier jag hänger med i, skrattar hon.

Det hela började 1998. Något år innan dess hade Anna själv börjat använda internet så smått.

– En kompis lärde mig att chatta och sen upptäckte jag Netscape Composer. Jag gillar att trycka på knappar och så tryckte jag på ”redigera” på någon webbsida och såg att man kunde skapa sidor själv.

När Anna Kalla skulle skapa en länksamling i svenska så öppnade hon ett konto på Passagen och lade upp sidan där för sina elever och deras föräldrar. 1999 bestämde hon sig för att bygga ut sitt lilla skafferi med fler burkar i andra ämnen.

– Sedan dess har sidan växt för varje år och i förra veckan passerade jag tre miljoner besökare inne i burkarna, säger hon.

Framför allt riktar sig Anna till barn, alla länkar i samlingen har fina bilder och popup-texter som tydligt förklarar vart länken går. Hon är också mycket noga med att kontrollera alla de webbplatser hon länkar till, så att inget olämpligt finns där.

– Det är den största tyngden på mina axlar, att vara säker på att det inte kommer in ”skit” på

Minst ett par timmar om dagen lägger Anna Kalla ner på sin länkburkar.

sidan. Många fritidshem och många föräldrar låter sina barn gå in på länkburkarna för att de är ”säkra”, så jag känner att jag har ett stort ansvar.

Anna Kalla har ingen tanke på att ge upp sin hobby, även om hon drömmer om att få möjlighet att få arbeta med webbplatsen på arbetstid.

– Med fler sponsorer kanske det blir möjligt.

På www.burkar.nu kan ni själva besöka Annas Länkburkar.

ANNAS EGNA BURK-FAVORITER:

Svenskburken: Benny Boxaren är en väldigt fin sida för ungdomar på högstadiet och gymnasiet som tycker det är tungt och jobbigt att läsa.

Musikburken: Stämtoner för gitarr. Perfekt för dig som är lite osäker på att stämma!

Språklådan: Tungvrickningsramsor! 2712 knepiga ramsor på 107 olika språk. Ett måste för språklärare!

No-burken: Under april till juli är min absoluta favorit **Storkboet**. Det är en sida med ett storkbo, filmat med streaming video – med ljud och allt. Det är mer dramatiskt än det kan låta...

So-burken: Interaktiva atlasen – spännande och kul!

Databurken: Multimediabyråns kurser och manualer. Här har du ett fantastiskt utbud av olika kurser och manualer. Ta dig tid upptäck allt som där finns.

Egna datorer till Tranemos elever

TILL HÖSTTERMINEN kommer alla gymnasieelever i Tranemo att få egna bärbara datorer. Det är Sparbanken på orten som sponsrar satsningen som kostar 1,3 miljoner första året.

Sidan 2

WEBBTIPS

Ny webbplats om Norgeunionen

DET ÄR NU HUNDRA ÅR sedan unionen mellan Sverige och Norge upplöstes. I Sverige är unionen ganska okänd, en ny webbplats ska försöka förklara mer om vad som egentligen hände.

Sidan 3

FORSKNING

ITIS fick lärarna att hitta dold kunskap

ITIS ÄR AVSLUTAT, men vad gav satsningen för resultat? I sin doktorsavhandling menar Mia Karlsson att arbetslagen hjälpt lärare att upptäcka den dolda kunskap som finns inom gruppen.

Sidan 4-5

SYNPUNKTEN

En mötesplats för glädje och sorg

PÅ LUNARSTORM kan ungdomar få hjälp att bearbeta jobbiga erfarenheter, något som märks tydligt i samband med översvämningskatastrofen i Sydostasien.

Sidan 6

NYTT PÅ KOLLEGIET

Kollegiet skriver om säkerhet på nätet

VADVET DU om dina elevers liv på nätet? Ganska lite förmodligen – som majoriteten vuxna. Nu startar Kollegiet en sida om nätkulturer och säkerhet på nätet.

Sidan 7

INNEHÅLL

Bärbara datorer till gymnasieelever 2

WEBBTIPS:

Ny webbplats om unionen mellan Sverige och Norge 3

Vetenskap för allmänheten 3

FORSKNING:

Handledarna viktiga för arbetslagen 4

Barns teknikkunnande ska undersökas 5

Studenter som kommunicerar med varandra skapar bra lärande 5

SYNPOINTEN:

Lunarstorm en mötesplats för glädje och sorg 6

NYTT PÅ KOLLEGIET:

Säkerhet på nätet ny avdelning 7

Allt fler frågar biblioteket 7

SISTA SIDAN:

Upptäck den mänskliga hjärnan 8

KK-stiftelsen satsar på lärarutbildningarna 8

IT OCH LÄRANDE 1/05

ANSVARIG UTGIVARE: Christina Ehneström, KK-stiftelsen, Box 3222, 103 64 Stockholm, tel: 08-56 64 81 00, fax: 08-24 75 09, webb: www.kollegiet.com, www.kks.se.

REDAKTIONSRÅD: Redaktör Anders Kretz (anders.kretz@kks.se) och Carina Olsson.

ADRESSÄNDRING: Papperstidning: peter@redners.se

UTGIVNING: Nyhetsbrevet IT och lärande utkommer var tredje vecka till prenumeranter per e-post. Vartannat nummer ges även ut i pappersform och skickas till samtliga skolans personalrum samt publiceras på internet: www.kollegiet.com.

PRENUMERATION: Prenumerera på IT och lärande – kommer som e-post direkt till din dator. Adress: www.kollegiet.com. Välj Nyhetsbrevet IT och lärande i den gula meny till vänster.

IT och lärande utges av KK-stiftelsen.

TRYCK: Redners, Stockholm.

KK-stiftelsen <>

Tranemos gymnasieelever får egna bärbara datorer

TILL HÖSTTERMINEN kommer alla elever som börjar i första året på Tranemo gymnasieskola i Västergötland att få en egen bärbar dator. Satsningen har blivit möjlig tack vare att Sparbanken i Tranemo gått in med 1,3 miljoner kronor i sponsorstöd.

– På det här sättet kan vi få bort den flaskhals som bristande tillgång på datorer utgör i en skola. Det är naturligtvis en fördel att eleverna lätt kan ta med sig elevarbeten hem och fortsätta jobba, säger rektor Lars-Åke Larsson.

Under vårterminen arbetar nu kollegiet på skolan hårt för att på rätt sätt kunna utnyttja de nya datorerna pedagogiskt till hösten, bland annat genom fortbildning av lärarna.

– Vi har haft kontakt med gymnasiet i

Mönsterås i Småland som haft elevdatorer i tio år nu. Deras erfarenheter är bra att ta del av innan vi kör igång, säger Lars-Åke Larsson.

Detta är inte första gången som Stiftelsen Sparbanken Tranemo stöttar gymnasieskolan på orten. Bland annat har skolans internationella samarbete sponsrats av Sparbanken.

Satsningen på elevdatorer i Tranemo har bland annat tillkommit i samband med gymnasireformen som träder i kraft 2007.

– Då införs så kallat frisök till gymnasiet, vilket innebär att gymnasieskolor på mindre orter kan få svårare att konkurrera om eleverna. Det här kan förhoppningsvis öka vår konkurrenskraft, säger Lars-Åke Larsson.

Tunaskolan lär lärarstudenter mer om IT i undervisningen

UNDER HÖSTEN anordnade Tunaskolan i Luleå ett seminarium i tre delar för lärarstudenter i Luleå om hur IT kan användas i klassrummet. Försöket blev lyckat.

– Studenterna var en aning skeptiska i början, men när de fick se hur datorer verkligen kan användas blev resultatet häpnadsväckande faktiskt, säger Niilo Alhovaara, lärare på Tunaskolan och projektledare för den prisbelönta webbtidningen Tunabladet.

– Inte minst är det viktigt att lärarstudenterna inser att det går att göra väldigt mycket bra utan att maskinparken är supermodern.

I utvärderingen som studenterna fyllde i fick seminarierna mycket bra betyg, över fyra på en femgradig skala. Det första av de tre seminarierna behandlade IT-användningen i skolorna allmänt, det

Niilo Alhovaara på Tunaskolan i Luleå.

andra var en fotokurs och det avslutande seminariet en workshop om att göra webbtidning i skolan.

Ännu är inget beslut taget om en fortsättning under våren, men mycket tyder på att seminarierna kommer att fortsätta även denna termin.

På www.tunabladet.info finns mer information om samarbetet mellan Tunaskolan och LTU.

På www.kollegiet.com kan du prenumerera på KK-stiftelsens elektroniska nyhetsbrev om IT och lärande

För hundra år sedan var Norge svenskt

HEIKO JUNGPRESSENS BILD

Att normmännen faktiskt började fira sin nationaldag som en protest mot svenskarna kan man lära sig på webbplatsen om unionen mellan Sverige och Norge.

DET ÄR I ÅR hundra år sedan unionen mellan Sverige och Norge upplöstes på ett fredligt sätt. Då hade Norge under 90 år lytt under det svenska kungahuset, dock som en till stor del självständig stat med egen grundlag.

Denna historiska epok är mer välkänd i Norge än i Sverige. En ny webbplats som skapats gemensamt av de båda länderna för att fira hundraårsjubileet är en bra utgångspunkt för att få även svenska elever att lära sig mer.

På webbplatsen "1905, Norge, Sverige och unionen" finns en mängd dokument, tidningsartiklar och bilder från

unionsåren och framför allt från åren kring unionsupplösningen.

Hela webbplatsen, som finns på www.nb.no/baser/1905, är tvåspråkig. Informationen finns på både norska och svenska, men alla dokument finns endast på sitt originalspråk, svenska eller norska.

Den speciella del som riktar sig till skolorna finns dock bara på norska, men det mesta går bra att använda även för svenska skolor. Här finns lärarhandledning, elevuppgifter, frågesport och mycket mer. För de svenska eleverna blir det också bra träning på att förstå det norska språket.

Häng med i utvecklingen

FÖRENINGEN Vetenskap & Allmänhet syftar till att skapa en öppen dialog mellan forskare och allmänhet, speciellt ungdomar. Deras webbplats, www.v-a.se, är en bra utgångspunkt för lärare som vill hänga med i den vetenskapliga utvecklingen.

Enligt en undersökning som föreningen gjort anser varannan lärare att intresset för vetenskap i skolan har ökat och

därmed kraven på lärarna att hänga med. Vetenskap & Allmänhet (VA) arrangerar bland annat samtal mellan forskare och allmänhet och i Erfarenhetsbanken går det att ta del av dessa samtal och de erfarenheter som dragits. VA har också publicerat en rad undersökningar som går att ta del av på webbplatsen.

Handbok i konsten att använda IT i skolan

Från och med nyår samverkar Svenska Kommunförbundet och Landstingsförbundet och i samband med detta har de lanserat en gemensam webbplats. På webbplatsen finns en avdelning som heter IT i skolan som är mycket användbar för alla i skolan som på något sätt arbetar med IT.

Här finns en mängd bra artiklar och faktablad om allt från skolans övergripande IT-drift till vilken nytta en enskild lärare har av IT-utvecklingen i sitt klassrumsarbete. Eftersom IT i skolan i dag till stor del är en fråga om ekonomi finns mycket information om detta riktat till kommuner och skolor.

Läs mer på www.skl.se, välj Verksamheter, IT och kommunikationer och sedan IT i skolan.

Lär mer om hur ungdomar använder internet

Webbplatsen Uppkopplad.se försöker beskriva hur barn och ungdomar använder internet i skolan och på sin fritid. Här finns fakta och statistik, men också en mängd artiklar skrivna av både barn, lärare, föräldrar, forskare och journalister. Artiklarna berör säkerhet på nätet och internets roll i ungas liv.

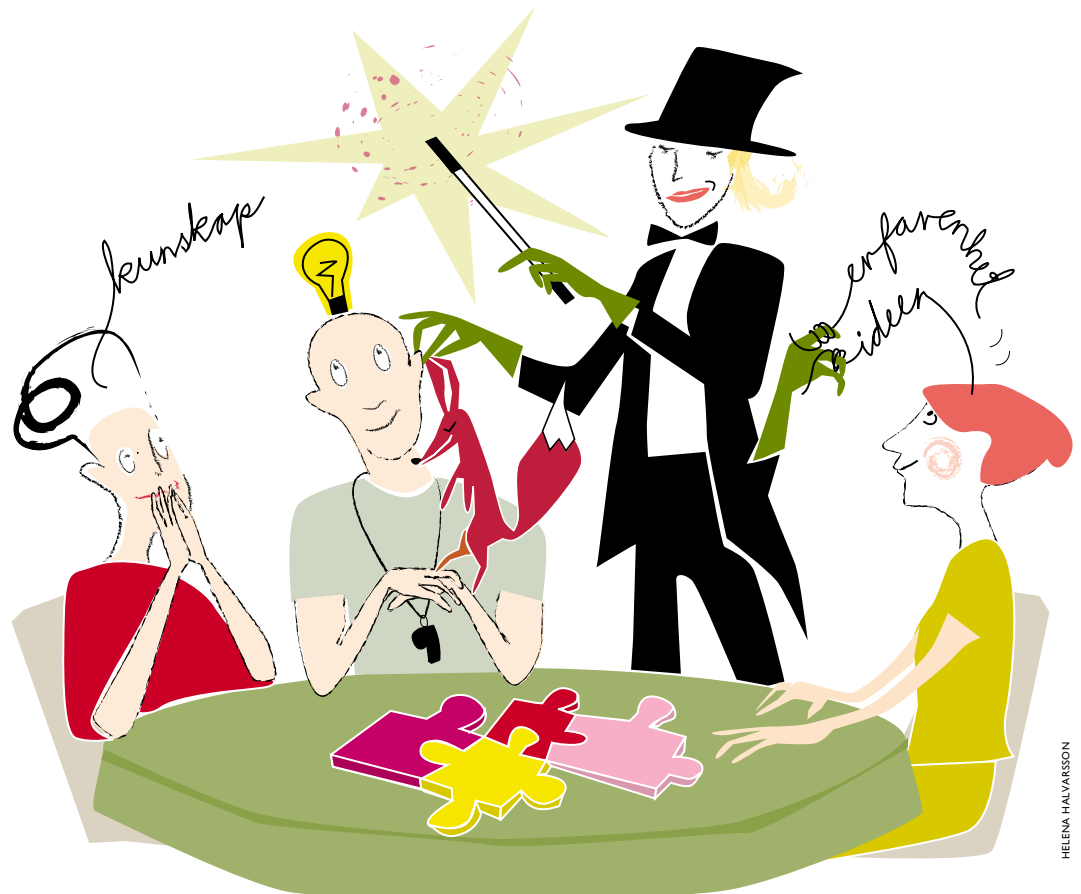
Webbplatsen, www.uppkopplad.se, innehåller också diskussionsfrågor som kan vara ett bra underlag för en lektion om internetsäkerhet.

Blogg om IT och etik

Denna blogg, eller blogg som de brukar kallas, är en privat webbplats som framför allt tar upp frågor om etik när det gäller barns och ungdomars användande av internet. Bakom bloggen står Janne Svärdhagen, utvecklingsledare på IKT-pedagogiskt centrum på Högskolan Dalarna och föreläsare om IT och etik.

– För mig så detta en plats där jag enkelt kan skriva ned tankar som jag får när jag läser artiklar på nätet, i tidningar, talar med vänner och kollegor eller ser reportage på TV, säger Janne Svärdhagen.

På <http://etik.blogspot.com> kan du själv läsa hans inlägg, och om du vill, själv göra egna inlägg.

”Vad som behövs är någon som kommer in utifrån och sätter igång processen.”

MIA KARLSSON

HELENA HALVARSSON

Att upptäcka det man inte vet finns

ITiS är avslutat, men vad gav satsningen för resultat? Var det värt skattebetalarnas pengar? Absolut, menar forskaren Mia Karlsson som i sin avhandling drar slutsatsen att ITiS hjälpt lärare att upptäcka och fördjupa kunskap de inte ens visste fanns.

MIA KARLSSON är från början mellanstadie lärare, men har de senaste 15 åren ägnat sig åt att sätta samman kompetensutvecklingsmaterial för lärare. Numera kan hon dessutom lägga till fil dr i pedagogik på meritlistan efter att nyligen ha disputerat på en avhandling om ITiS-arbetslag.

– Jag var nyfiken på vilken roll arbetslaget spelade för den kompetensutveckling man förväntade sig genom ITiS, berättar Mia Karlsson. Och hur man hanterade det faktum att ITiS ju var ett IT-projekt som försedde lärarna med datorer – men inte med några kurser i hur de skulle använda dem.

Under ett halvår följde Mia Karlsson ett utvalt arbetslag. Hon var inte med så mycket på lektionerna, utan hennes intresse rörde just lärarna och deras lärande. Något hon slogs av ganska omgående var hur ITiS-metoden att förse arbetslagen med handledare påverkade gruppen.

– I början var lärarna lite frustrerade, de ville ha någon som kunde tala om för dem vilken knapp de skulle trycka på på datorn, de förväntade sig en datorkurs, berättar Mia Karlsson.

Vad de istället fick var en person som genom att utmana och ställa frågor fick dem att upptäcka sådant som de ofta tagit för givet men inte tydliggjort. Någon som fick dem att inventera den kunskap som redan fanns i gruppen samt gå på djupet i alla de pedagogiska frågor som tillgången till den nya tekniken genererade.

Lärarna i arbetslaget upptäckte helt enkelt den kompetens de redan besatt och hittade med

TRE UTVECKLINGSTIPS FRÅN MIA KARLSSON

Betrakta handledning av arbetslag som fortbildning

Under handledning kan kunskap frigöras, och sådant som lärarna tar för givet kan komma upp till ytan och bli tillgängligt för kritik och analys. Genom handledning får lärarna ett forum där de kan prata om och utveckla det som de anser viktigt i verksamheten.

Bygg på det som finns

Inventera vilken kompetens som finns på skolan och använd de människor som har annat än traditionella lärarkompetenser till att inspirera och medverka till andras lärande.

Lämna utrymme för att upptäcka det okända

Skapa diskussionsforum som inte alltid har en given agenda, där verksamheten kan få utrymme att utvecklas utifrån det som kommer upp. Människor vet inte alltid vad de ska fråga efter utan behöver forum för att upptäcka vilken kompetens de skulle kunna utveckla.

handledarens hjälp sätt att lära sig själva och varandra såväl teknik som annat.

– Vad som behövs är någon som kommer in utifrån och sätter igång processen, menar Mia Karlsson. I Sverige går vi inte runt och säger ”jag är så himla bra på det här” så vi behöver någon som drar det ur oss. Men man måste få en chans att upptäcka vilken kunskap som finns – för man kan ju inte fråga efter det man inte vet finns.

Att det är mycket viktigt att lärare i sin kompetensutveckling får tillgång till handledare är därför en slutsats Mia Karlsson drar i sin avhandling, men hon menar också att det kan behövas kurser.

– Lärares syn på lärande är inkonsekvent, säger Mia Karlsson. Att lära sig hantera datorn handlade i det arbetslag jag följde om att någon skulle komma och tala om för dem vilka knappar de skulle trycka på. Att lära från pedagogiska diskussioner handlade däremot om att någon inte talar om för dem hur de skulle göra, utan bara ledde diskussionen framåt.

Mia Karlsson anser att det är skolledares och politikernas uppgift att hitta tid och pengar för att möjliggöra dessa olika kompetensutvecklingsinsatser. Men att lärarna kan göra mycket själva genom att utveckla sitt arbetslag och hjälpa varandra att lära sig det som behövs.

REBECCA WALLGE

Mia Karlsson arbetar under våren som gästlärare på halvtid på Skövde högskola. Dessutom arbetar hon med handledarutbildning och videoproduktion i sitt eget företag.

Vi ni veta mer om Mia Karlssons forskning kan ni ladda ner en videointervju här: www.skolutveckling.se/skolnet/skolledare/tittapavideo.shtml

Hur tänker barn om teknologi?

Många barn som växer upp i dag är stora användare av högteknologi utan att tänka på det. De brukar kallas ”power users of technology” av forskarna.

– Dessa barn och ungdomar har helt andra kunskaper än vad vi vuxna kan förstå oss, och det är en utmaning för oss att försöka förstå hur detta kommer att påverka företag, institutioner och hela samhället i framtiden, säger professor Barbara Wasson vid Bergens universitet och en av forskarna i ett internationellt projekt.

En av delarna i projektet är att föra samman dessa barn och forskare och låta dem lösa problem tillsammans för att finna ut hur barn tänker om sitt teknikanvändande.

En annan del av projektet rör det ökade IT-användandet i utvecklingsländer. Forskning har visat att barn som har tillgång till IT utvecklar samma färdigheter vare sig de bor i ett industrialiserat land eller ett utvecklingsland.

På www.forskning.no kan ni läsa mer om projektet.

Studentengagemang bra för lärandet

Studenter som går nätbaserade kurser kommunicerar digitalt med varandra på flera olika sätt, utanför lärarens eller handledarens kontroll. Denna aktivitet kan även användas för att stärka lärandet. Det menar Ulric Björck, som i sin forskning läst 20 000 digitala meddelanden från två nätbaserade universitetskurser.

En av slutsatserna i Ulric Björcks studie är att studenterna med målinriktad handledning kan bli mer engagerade och ta större ansvar för det egna lärandet, jämfört med traditionell utbildning. Ett sätt att förbättra situationen att bryta traditionen av individuell examination och kommunikation, som även vuxit sig stark i nätbaserade lärmiljöer, och i stället etablera en praxis där studenter kommenterar varandras arbeten.

Ulric Björcks avhandling heter ”Distributed Problem-Based Learning” (2004). Läs mer på Ulric Björcks egen webbplats www.adm.hb.se/~ubj/.

Bra med stöd till IT i skolorna

Har ett ekonomiskt stöd någon betydelse för hur mycket en skola satsar på IT? Vad händer i så fall när det upphör?

De frågorna har forskarna vid Handelshögskolan i Göteborg fått i uppdrag att studera. Den analys som de just nu håller på att fullfölja bygger på fallstudier i sex kommuner. Tre av dem har fått pengar från KK-stiftelsen.

Projektet (S.I.T, Skolan och informationstekniken) beräknas vara slutfört om några månader. Men redan nu har man kunnat konstatera att ett ekonomiskt stöd har positiv betydelse. Det hjälper till att puffa utvecklingen i önskad riktning. På www.handels.gu.se/S.I.T/ finns mer information om projektet.

USA: Lärare skyller ökat fusk på internet

När en skoltidning i Seattle publicerade en enkät som visade att 90 procent av eleverna fuskat i skolarbetet och att 70 procent gjort det med hjälp av internet, blev det stor uppståndelse. Omkring 60 skolor i området har börjat använda mjukvaran Turnitin som kan identifiera kopierat material. http://seattletimes.nwsource.com/html/education/2002152271_plagiarism16m.html

The Seattle Times 16 januari

Datorpenna lär elever stava

Det amerikanska läromedelsföretaget Leap har lanserat en datorpenna för interaktivt lärande. Den har tagits fram i samarbete med det svenska IT-bolaget Anoto, datajätten HP och Disney. Användaren kan bland annat göra en matematisk uppställning på papper och få rätt svar genom att kryssa i ett fält med pennan. Datorpennan klarar också rättstavning och översättningar.

www.nyteknik.se/art/38328

Ny Teknik 13 januari

Ny teknik räddar byskolor

Sedan hösten 2004 bedrivs distansundervisning i några grundskolor i Pajala kommun. Språklärare i Tärenö, Korpilombola och Junosuando som alla har egen videostudie svarar för var sitt språk på distans till de andra skolorna. "Kommunens IT-satsning är räddningen för byskolorna", säger kommunalrådet Bengt Niska (s).

www.inorr.se/nsd/index.php?artikel=135372&option=1&PHPSESSID=00ac0efd331d0a3aa52f1eb6102040c9

NSD 24 januari

Distansutbildning i arabiska över Internet

Hösten 2005 startar en lärarutbildning i arabiska. Undervisningen sker till största delen på distans över internet. Malmö högskola är värdhögskola och utbildningen, som innehåller studier i ytterligare ämnen för en lärarexamen, sträcker sig över fyra och ett halvt år.

www.tidningen.to/las.asp?typ=egna&id=1445498&toppid=001&omr=ha

Tidningen Ångermanland 20 januari

STIG ROLAND RASK:

En mötesplats för glädje och sorg

FÖR NÅGRA ÅR SEDAN var jag tillsammans med min då 14-åriga dotter i New York första veckan på sommarlov. På vårt hotellrum fanns det möjlighet att koppla upp teven mot internet.

När hon knappade in sig på Lunarstorm så fanns det ett 20-tal nya inlägg i hennes Gästbok. Ändå var det bara två dygn sedan hon senast var där. Där fanns hälsningar från

Helena som var hos sin mormor i Reykjavik, där fanns Jenny som var med familjen i Toscana, där fanns en sommarhälsning från Robin som på något märkligt sätt lyckats koppla upp sig trådlöst från familjens sommarstuga och där fanns en rapport från Ermin som besökte släktingar i Bosnien, men som via ett internetcafé höll kontakten med sina vänner. Självklart tyckte min dotter att det var roligt att skicka dem alla en hälsning. Undertecknat "från ett hotellrum i NYC".

Jag insåg att det faktum att hon följt med mig till USA en vecka, inte på något sätt innebar att hon skildes från sina vänner.

VI HAR UPPLEVT några fasansfulla veckor sedan annandagens morgon. Tragedin i Sydostasien fortsätter att kasta sin skugga över vår tillvaro. På olika sätt arbetar vi med att ta in och bearbeta den information vi möter. Även här skiljer sig generationernas metoder. Ungdomarna använder sina nya kommunikationskanaler även i sorgearbetet.

– Vi har sedan några år ett tiotal präster och kuratorer som då och då är inne på Lunarstorm och besvarar ungdomarnas frågor, berättar Johan Forsberg som är informationschef på Lunarstorm.

– När vi började inse vidden av katastrofen engagerade vi ännu fler och berättade om möjligheten att kommunicera med dem på vår förstasida. Idag har vi ett 30-tal präster och ungdomsledare engagerade och en jour 24 timmar om dygnet. Dessa har i sin tur egna nätverk

Med hjälp av Lunarstorm är man aldrig skild från sina vänner. Inte ens ensam på ett hotellrum i New York.

av psykologer och kuratorer som de kan hänvisa till. De har haft mycket att göra. Vi skulle behövt ha ännu fler.

Vuxenvärlden är oftast nöjd med den rapportering och fördjupning som radio, tv och dagstidningar ger. Ungdomar ser det inte på samma sätt. De vill söka sin egen information och de vill ha dialog. Framför allt vill man prata med någon som varit där. Någon som vet hur det verkligen var.

Under januari bildades det till exempel flera klubbar på Lunarstorm: någon för människor som varit där men som klarat sig undan, någon för dem som förlorat en anhörig eller någon man känner. På så sätt kan man aktivt bearbeta sin smärta och sin förlust.

– Dagens ungdomsgeneration kommer självklart att föra med sig detta förhållningssätt in i vuxenvärlden. Vi är på väg att gå från informationssamhället till interaktionssamhället, fortsätter Johan Forsberg. Jag tror att hela vuxenvärlden har mycket att lära av detta – alltifrån oss som enskilda individer och upp till regeringskansli och krishanteringsmyndigheter.

Läs mer på www.lunarstorm.se.

Stig Roland Rask är projektledare på KK-stiftelsen och tidigare SO-lärare på Fredriksdalsskolan i Lidköping.

Lärare vill ha support om farorna på nätet

VAD VET DU OM dina elevers liv på nätet? Ganska lite förmodligen – såsom majoriteten vuxna i Sverige.

– Vi som jobbar med frågor kring säkerhet på nätet märker att det finns ett enormt tryck efter stöd och support bland lärarna, säger KK-stiftelsens Stig Roland Rask, expert på säkerhetsfrågor kopplat till internetanvändning i skolan och aktiv inom Medierådet.

Nu startar Kollegiet en ny sida om nätkultur och säkerhet på nätet. På den kan du bland annat läsa om Medierådets nya webbplats som innehåller ett säkerhetspaket för elever mellan 8–10 år. Läs också en intervju med Janne Svärdhagen, forskare och IKT-pedagog på Högskolan i Dalarna som berättar om fallgropar när det gäller källkritik på nätet.

Grundarna av webbplatsen Mimers Brunn ger tips om hur det går att

hantera fusk som sker med hjälp av internet.

Läs också om vad de som ringer till Lunarstorms säkerhetssupport för lärare vill ha hjälp med. Vanligast är frågor om internetbaserade trakasserier.

– Majoriteten av alla brott på internet begås via offentliga datorer på skolor och i bibliotek, berättar informationschefen Johan Forsberg.

Sidan Säkerhet på nätet finns under menyvalet IT i undervisningen i Kollegiet gula meny.

Filter i datorn eller filter i användarens huvud? Förbud eller räcker det sunda förnuftet? Åsikterna om hur farorna på nätet ska minskas går isär.

Per-Erik skapade mötesplats för dyslexi

För Per-Erik Eriksson var skolan en mardröm. Han lämnade den med en känsla av att det var något fel på honom, att han var dum. Tre år senare kom vändpunkten – han fick diagnosen grav dyslexi och tillgång till datorhjälpmedel.

Nu har han byggt upp en webbplats med målsättningen att öka medvetandet om dyslexi, både hos den som är drabbad och hos lärare i skolan.

Läs mer på www.kollegiet.com under menyväningen IT i undervisningen.

Europeiskt samarbete för säkrare internet

Nystartade nätverket Insafe omfattar ett 20-tal europeiska länder, som gemensamt ska stödja lärare och andra vuxna genom kampanjer och undervisningsmaterial. Syftet är att barn och ungdomar ska lära sig mer om källkritik och säkerhet på nätet.

Varje land som beviljats EU-medel kommer att ha en så kallad nod, som driver projektet. I Sverige består noden av Medierådet och Myndigheten för skolutveckling.

En av de första åtgärderna i Sverige är att erbjuda skolorna ett kostnadsfritt utbildningspaket om säker internetanvändning.

Läs mer på www.kollegiet.com under menyväningen IT i undervisningen.

Webben som provrum i jakten på ett vuxet jag

Vissa menar att internet förstärker könsrollerna. Att tjejerna blir tjejigare och grabbarna grabbigare på nätet än i klassrummet. Forskaren Malin Sveningsson tror tvärtom – nätet är den plats där unga vågar gå ur de stereotypa rollerna och experimentera mer än de gör på stan eller i skolan.

Nu har hon fått pengar till sitt forskningsprojekt som går under namnet "Svenska ungdomars köns- och identitetsarbete på internet", där hon bland annat ska analysera 700 "krypin" på mötesplatsen Lunarstorm.

Läs mer på www.kollegiet.com, under menyväningen Forskning.

"Fråga biblioteket" blir allt populärare bland eleverna

ALLT FLER ELEVER upptäcker forumet Fråga biblioteket, en frågetjänst på nätet där 253 bibliotekarier på 39 bibliotek runt om i landet turas om att svara. Nio av tio frågeställare är elever.

– Vi skulle behöva veta mer om hur lärare tänker kring pedagogik och hur de arbetar så att vi kan bemöta elevernas frågor på ett så bra sätt som möjligt. Jag tror att vi skulle ha mycket att vinna på att ta del av varandras kompetenser, säger Nina Ström på Nacka stadsbibliotek, en av tre projektledare för Fråga biblioteket.

Målet med Fråga biblioteket är inte att vara en mänsklig uppslagsbok, utan att stimulera eleverna till vidare kunskapsförstärkning.

– Vi tipsar om länkar, böcker, artiklar och utdrag ur encyklopedier. All information är kvalitetssäkrad och källgranskad, säger Nina Ström.

Läs mer på www.kollegiet.com under menyväningen IT i undervisningen.

Klicka dig in i den mänskliga hjärnan

”SE HJÄRNAN” heter en ny webbplats som snart kommer att se dagens ljus.

Webbplatsen är skapad i samband med vandringsutställningen med samma namn som öppnar 26 februari på Universeum i Göteborg.

Utställningen är ett initiativ av KK-

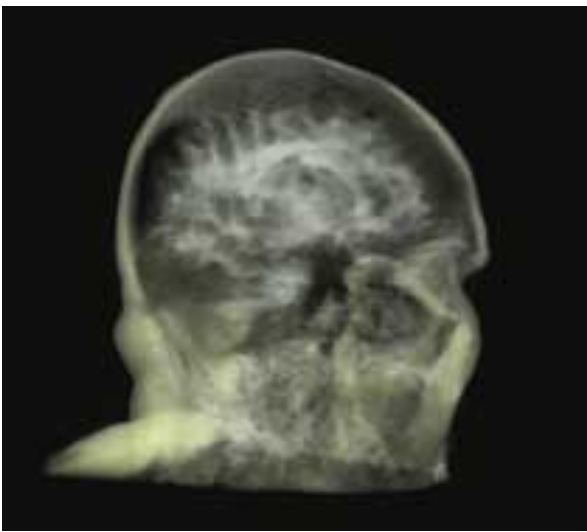
stiftelsen, Riksutställningar och Vetenskapsrådet.

Den som besöker webbplatsen kan själv klicka sig runt i en virtuell hjärna och djupdyka i olika faktabubblor om hjärnans funktioner och den senaste hjärnforskningen. Utställningsbesökarna

kan använda webbplatsen som faktabank, men den fungerar också bra som självständig webbplats, som kommer att leva kvar när utställningen är över.

”Se hjärnan” kommer att finnas på www.forskning.se från 26 februari.

Med hjälp av 3D-visualisering kan läkare och forskare se in i hjärnan utan att behöva öppna huvudet.

ANDERS PERSSON, CHIV, LINKÖPING

KK-stiftelsen satsar på lärarutbildningarna

STUDENTER OCH lärarutbildare har bristfälliga kunskaper om IT-användning. KK-stiftelsen satsar därför 30 miljoner under 2005 för att höja lärarkårens kompetens.

Flera undersökningar har visat att såväl nyblivna lärare som lärarstudenter är missnöjda med sina kunskaper om hur IT kan användas i undervisningen.

Det har också visat sig att Sverige ligger långt efter när det gäller att utbilda lärarstudenterna i IT, i jämförelse med flera andra europeiska länder.

– Vi har länge oroat oss för att blivande lärare kan så lite om hur IT kan användas som pedagogiskt redskap, säger Christina

Ehneström, programchef för IT i skola och utbildning på KK-stiftelsen.

Under 2005 startar KK-stiftelsen ett samarbete med några av landets lärarutbildningar. De kommer att kunna söka stöd från stiftelsen för projekt som bidrar till kompetenshöjning. För att få stöd måste lärarhögskolorna även göra egna investeringar i projektet.

För att satsningen ska bli varaktig är det viktigt att IT i lärarutbildningen inte bara blir en fråga för KK-stiftelsen.

– Vi ser gärna att såväl näringslivet som staten engagerar sig i detta arbete. Vi inbjuder dem till att samverka med oss, säger Christina Ehneström.

Samtliga länkar i IT och lärande

Kollegiet. Artiklar, forskningsresultat och undervisningsidéer
www.kollegiet.com

KK-stiftelsen. Nyheter, pressmeddelanden och artiklar
www.kks.se

Annas länkburkar
www.burkar.nu

Tunabladet, Tunaskolan, Luleå
www.tunabladet.info

1905, Sverige, Norge och unionen
www.nb.no/baser/1905

Vetenskap & Allmänhet
www.v-a.se

Sveriges kommuner och landsting
www.skl.se

Uppkopplad
www.uppkopplad.se

IT & Etik, webblogg
<http://etik.blogspot.com>

Myndigheten för skolutveckling
www.skolutveckling.se/skolnet/

Norsk forskningsportal
www.forskning.no

Ulric Björcks webbplats
www.adm.hb.se/~ubj/

Skolan och informationstekniken
www.handels.gu.se/S.I.T/

The Seattle Times
<http://seattletimes.nwsources.com>

Ny teknik
www.nyteknik.se

Norrländska socialdemokraten
www.inorr.se/nsd

Tidningen Ångermanland
www.tidningen.to

Lunarstorm
www.lunarstorm.se

Forskning.se
www.forskning.se